

แผนบริหารจัดการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2570

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล และนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติไปยังสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มอบนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาส ที่มีครูไม่ครบชั้น มีจำนวนนักเรียนลดลง ขาดแคลนสื่อวัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องยุบเลิกสถานศึกษา เน้นให้สถานศึกษาสร้างเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำ นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเท่าเทียมกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาส (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๗๐) ฉบับนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ โดยให้โรงเรียน นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป

ขอขอบคุณคณะกรรมการจัดทำแผนบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๗๐) จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ค
สารบัญแผนภูมิ.....	ง
ส่วนที่ ๑ บทนำ.....	
ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	๑
สภาพปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	๗
ปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	๗
ส่วนที่ ๒ แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	๙
การบริหารจัดการในปีที่ผ่านมา.....	๙
ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาส.....	๑๒
แนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาส.....	๑๓
ส่วนที่ ๓ การบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	๑๕
ส่วนที่ ๔ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	๑๘
๑. แนวทางการบริหารจัดการสารสนเทศโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	๑๘
๒. แนวทางการบริหารจัดการส่งเสริมความเป็นเลิศ ONE BEST ONE SCHOOL...	๒๐
๓. แนวทางการพัฒนาผู้เรียนโดยการน้อมพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวง รัชการที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ.....	๒๖
๔. แนวทางการบริหารจัดการลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้ เทคโนโลยี.....	๒๘
๕. แนวทางการพัฒนา กำกับติดตามความต่อเนื่องและยั่งยืนของการขับเคลื่อน สถานศึกษาต้นแบบ.....	๒๙
ส่วนที่ ๕ แผนการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	๓๑
ภาคผนวก	๓๔

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จำแนกตามอำเภอ ปีการศึกษา ๒๕๖๖	๑
ตารางที่ ๒	ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ แยกตามโรงเรียนระดับประถมและโรงเรียนขยายโอกาส ปีการศึกษา ๒๕๖๖	๑
ตารางที่ ๓	ข้อมูลจำนวนนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน ๕๒ โรงเรียน เรียงจากน้อยไปหามาก	๒
ตารางที่ ๔	ข้อมูลจำนวนนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดเล็ก จำนวน ๔ โรงเรียน เรียงจากน้อยไปหามาก	๔
ตารางที่ ๕	ข้อมูลสถิติโรงเรียนทั้งหมด และโรงเรียนขยายโอกาส ปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖	๑๒
ตารางที่ ๖	ข้อมูลจำนวนโรงเรียนขยายโอกาส นักเรียน ห้องเรียน ครู จำแนกเป็นรายอำเภอ (ข้อมูล ณ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)	๑๒
ตารางที่ ๗	ข้อมูลจำนวนโรงเรียนขยายโอกาส (ข้อมูล ณ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)	๑๒

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ ๑	๔
แผนภูมิที่ ๒	๕
แผนภูมิที่ ๓	๕
แผนภูมิที่ ๔	๖

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน ๑๐๒ โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๐ คนลงมา จำนวน ๕๒ โรงเรียน เป็นโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๔๘ โรงเรียน โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน ๔ โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖) คิดเป็นจำนวนถึงร้อยละ ๕๐.๙๘ ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรลดลง ความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนในเมือง และการย้ายถิ่นตามการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง การมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถสะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้ การบริหารจัดการไม่คุ้มค่า โรงเรียนขนาดเล็กจึงกลายเป็นประเด็นสำคัญของระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จึงได้กำหนดนโยบายแนวทาง มาตรการการดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนจรรยาบรรณการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ต่อไป

ตารางที่ ๑ ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒
จำแนกตามอำเภอ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

อำเภอ	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก	คิดเป็นร้อยละ
นากลาง	๔๒	๒๐	๔๗.๖๑
สุวรรณคูหา	๓๖	๑๙	๕๒.๗๗
นาหวัง	๒๔	๑๓	๕๔.๑๖
รวม	๑๐๒	๕๒	๕๐.๙๘

ตารางที่ ๒ ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ตามโรงเรียนระดับประถมและโรงเรียนขยายโอกาส ปีการศึกษา ๒๕๖๖

อำเภอ	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา	จำนวนโรงเรียนขยายโอกาส
นากลาง	๔๒	๒๐	๐
สุวรรณคูหา	๓๖	๑๗	๒
นาหวัง	๒๔	๑๑	๒
รวม	๑๐๒	๔๘	๔

ตารางที่ ๓ ข้อมูลจำนวนนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน ๕๒ โรงเรียน เรียงจากน้อยไปหามาก

ที่	รหัสโรงเรียน	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนบุคลากร		
				ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
นักเรียน ๑-๒๐ คน (จำนวน ๓ โรงเรียน)						
๑	๑๐๓๙๗๖๐๐๘๓	บ้านนาสมใจ	นากลาง	-	๒	๑๔
๒	๑๐๓๙๗๖๐๓๑๕	บ้านภูเขาวง	นาวัง	๑	๒	๑๘
๓	๑๐๓๙๗๖๐๓๒๑	บ้านโคกสง่า	นาวัง	-	๒	๑๙
นักเรียน ๒๑-๔๐ คน (จำนวน ๗ โรงเรียน)						
๔	๑๐๓๙๗๖๐๓๒๖	บ้านนาสุรินทร์	นาวัง	๑	๔	๒๘
๕	๑๐๓๙๗๖๐๑๐๒	บ้านนาหนองทุ่ม	นากลาง	-	๕	๒๙
๖	๑๐๓๙๗๖๐๒๒๙	บ้านโนนสง่าราษฎร์บำรุง	สุวรรณคูหา	๑	๓	๓๐
๗	๑๐๓๙๗๖๐๑๑๙	ชำซอนแก่นวิทย์	นากลาง	-	๗	๓๒
๘	๑๐๓๙๗๖๐๓๑๑	บ้านผาเวียง	นาวัง	๑	๔	๓๕
๙	๑๐๓๙๗๖๐๑๐๑	บ้านโนนตาล	นากลาง	๑	๗	๓๖
๑๐	๑๐๓๙๗๖๐๒๑๑	โนนมะค่าพรมนุสรณ์ ราษฎร์บำรุง	สุวรรณคูหา	๑	๗	๓๗
นักเรียน ๔๑-๖๐ คน (จำนวน ๘ โรงเรียน)						
๑๑	๑๐๓๙๗๖๐๓๑๑๘	บ้านหินตั้งบังพระจันทร์	นาวัง	๑	๓	๔๒
๑๒	๑๐๓๙๗๖๐๑๑๒	บ้านหนองเอี่ยน	นากลาง	๑	๓	๔๗
๑๓	๑๐๓๙๗๖๐๐๙๑	ห้วยทานประชาสรรค์	นากลาง	-	๖	๕๐
๑๔	๑๐๓๙๗๖๐๐๙๘	บ้านโนนงาม	นากลาง	๑	๘	๕๑
๑๕	๑๐๓๙๗๖๐๑๑๘	หนองด้วงวังประทุม	นากลาง	๑	๖	๕๓
๑๖	๑๐๓๙๗๖๐๒๒๓	หนองเหล็กขามนคร	สุวรรณคูหา	๑	๙	๕๔
๑๗	๑๐๓๙๗๖๐๒๒๔	ยูงทองวิทยา	สุวรรณคูหา	๑	๖	๕๗
๑๘	๑๐๓๙๗๖๐๒๑๐	บ้านต้อ	สุวรรณคูหา	๑	๑๐	๕๘
นักเรียน ๖๑-๘๐ คน (จำนวน ๑๔ โรงเรียน)						
๑๙	๑๐๓๙๗๖๐๒๐๙	บ้านนาโม่	สุวรรณคูหา	๑	๘	๖๑
๒๐	๑๐๓๙๗๖๐๒๐๗	บ้านนาตาแหลวตงยาง วิทยา	สุวรรณคูหา	๑	๗	๖๔
๒๑	๑๐๓๙๗๖๐๐๙๗	บ้านเอื้องโนนไร่โนนสา วิทยา	นากลาง	๑	๕	๖๔
๒๒	๑๐๓๙๗๖๐๒๐๖	นาโกทรายทองวิทยาคม	สุวรรณคูหา	๑	๔	๖๕

ที่	รหัสโรงเรียน	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนบุคลากร		
				ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
๒๓	๑๐๓๙๗๖๐๓๐๕	นาข้าวจางดอนมะค่าวิทย์	นาวัง	๑	๘	๖๖
๒๔	๑๐๓๙๗๖๐๓๒๒	บ้านถ้ำช้างอินทร์แปลง	นาวัง	๑	๘	๖๘
๒๕	๑๐๓๙๗๖๐๑๑๐	บ้านสนามชัย	นากลาง	๑	๘	๖๙
๒๖	๑๐๓๙๗๖๐๐๘๔	บ้านยางชุม	นากลาง	๑	๗	๗๑
๒๗	๑๐๓๙๗๖๐๓๐๖	บ้านนาส้มโฮง	นาวัง	๑	๓	๗๑
๒๘	๑๐๓๙๗๖๐๒๑๘	บ้านโนนงามวิทยา	สุวรรณคูหา	๑	๑๐	๗๕
๒๙	๑๐๓๙๗๖๐๓๑๖	เกษตรนาสมหวังสามัคคี	นาวัง	๑	๙	๗๔
๓๐	๑๐๓๙๗๖๐๑๑๕	บ้านโนนสวาทหนอง ไผ่บุลย์	นากลาง	๑	๘	๗๕
๓๑	๑๐๓๙๗๖๐๓๐๔	เทพศิรีพิทยาคม	นาวัง	๑	๑๓	๗๗
๓๒	๑๐๓๙๗๖๐๒๓๑	บ้านนาไร่	สุวรรณคูหา	๑	๑๐	๗๘
นักเรียน ๘๑-๑๐๐ คน (จำนวน ๑๐ โรงเรียน)						
๓๓	๑๐๓๙๗๖๐๓๑๗	บ้านนาสมนึก	นาวัง	๑	๙	๘๑
๓๔	๑๐๓๙๗๖๐๐๘๑	บ้านหนองแสง	นากลาง	๑	๔	๘๒
๓๕	๑๐๓๙๗๖๐๒๓๖	โนนอุดมศึกษา	สุวรรณคูหา	๑	๙	๘๖
๓๖	๑๐๓๙๗๖๐๐๙๙	บ้านข้า้เสี้ยว	นากลาง	๑	๗	๘๖
๓๗	๑๐๓๙๗๖๐๒๒๗	บ้านนาสี	สุวรรณคูหา	๑	๑๒	๘๗
๓๘	๑๐๓๙๗๖๐๑๑๔	บ้านท่าอุทัย	นากลาง	๑	๙	๙๕
๓๙	๑๐๓๙๗๖๐๒๓๒	บ้านวังหินซา	สุวรรณคูหา	๑	๑๐	๙๘
๔๐	๑๐๓๙๗๖๐๒๓๙	บ้านต่างแคน	สุวรรณคูหา	๑	๑๕	๙๙
๔๑	๑๐๓๙๗๖๐๐๘๐	บ้านหนองแวงคำ	นากลาง	๑	๗	๑๐๐
๔๒	๑๐๓๙๗๖๐๐๘๖	บ้านหม่านศรีทองวิทยา	นากลาง	๑	๑๑	๑๐๐
นักเรียน ๑๐๑ - ๑๑๙ คน (จำนวน ๑๐ โรงเรียน)						
๔๓	๑๐๓๙๗๖๐๐๙๖	บ้านก่าน	นากลาง	๑	๑๑	๑๐๒
๔๔	๑๐๓๙๗๖๐๐๙๒	บ้านหนองทุ่มโนนสูงวิทยา	นากลาง	๑	๑๒	๑๐๗
๔๕	๑๐๓๙๗๖๐๒๐๘	บ้านดงบังมวลชนรังสรรค์	สุวรรณคูหา	๑	๑๒	๑๐๙
๔๖	๑๐๓๙๗๖๐๒๒๑	บ้านสัมป่อยค่ายเมืองแสน	สุวรรณคูหา	๑	๑๐	๑๐๙
๔๗	๑๐๓๙๗๖๐๒๔๑	บ้านคลองเจริญ	สุวรรณคูหา	๑	๑๓	๑๑๓
๔๘	๑๐๓๙๗๖๐๒๒๕	บ้านกุดผึ้ง	สุวรรณคูหา	๑	๖	๑๑๕
๔๙	๑๐๓๙๗๖๐๒๑๔	บ้านโนนสำราญ	สุวรรณคูหา	๑	๘	๑๑๖

ที่	รหัสโรงเรียน	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนบุคลากร		
				ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
๕๐	๑๐๓๙๗๖๐๐๘๘	บ้านอาบช้าง	นากลาง	๑	๑๓	๑๑๘
๕๑	๑๐๓๙๗๖๐๓๑๙	บ้านวังสำราญ	นาวัง	๑	๒๐	๑๒๐
๕๒	๑๐๓๙๗๖๐๓๒๕	บ้านนาเจริญ	นาวัง	๑	๑๑	๑๒๐
รวม				๔๗	๔๑๑	๓,๗๑๑

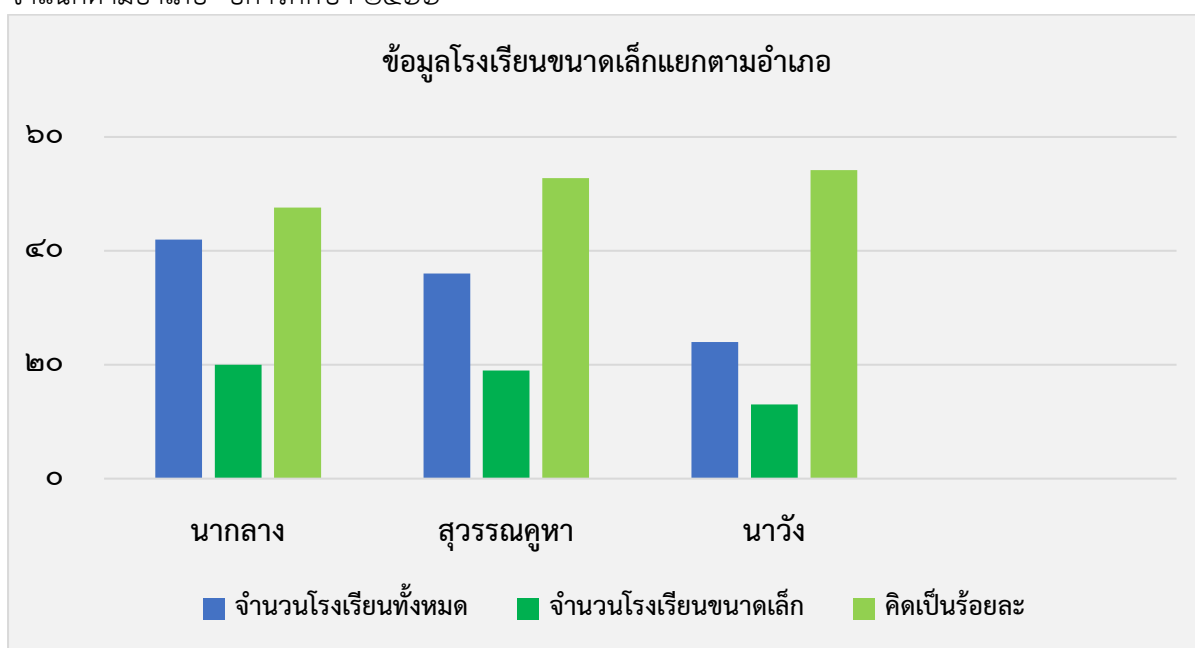
ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

Big Data สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

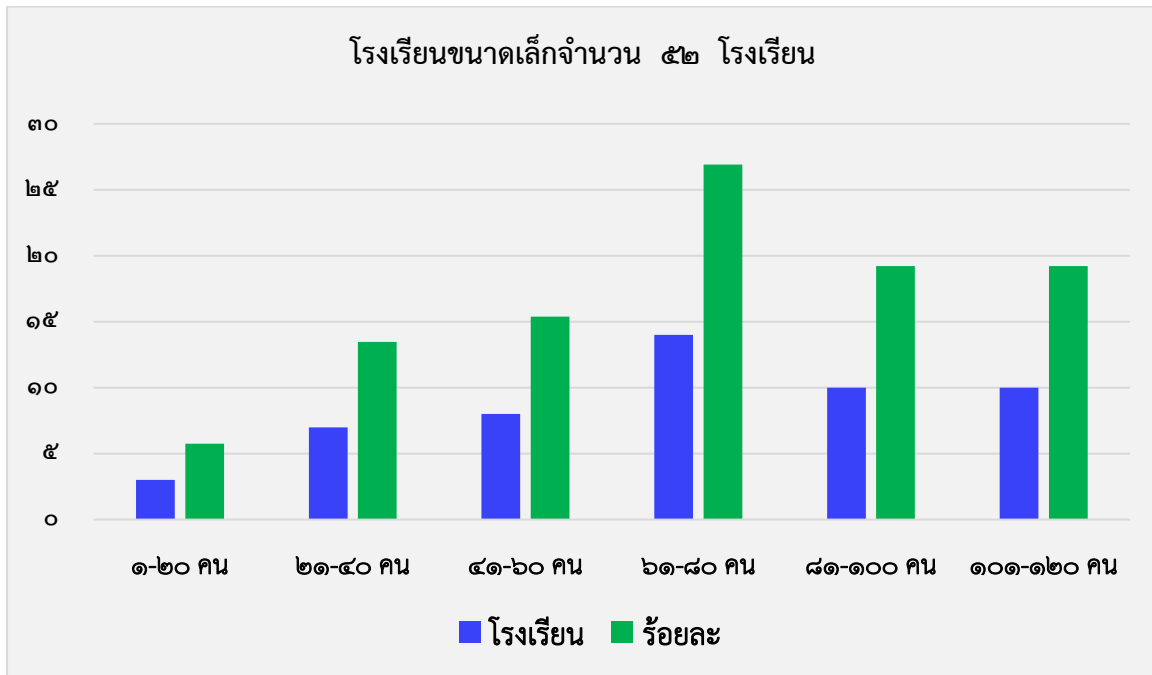
ตารางที่ ๔ ข้อมูลจำนวนนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดเล็ก จำนวน ๔ โรงเรียน เรียงจากน้อยไปหามาก

ที่	รหัสโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู	จำนวนผู้บริหาร
๑	๑๐๓๙๗๖๐๓๑๙	บ้านวังสำราญ	๑๒๐	๒๐	๑
๒	๑๐๓๙๗๖๐๓๐๔	เทพศิรีพิทยาคม	๗๗	๑๓	๑
๓	๑๐๓๙๗๖๐๒๔๑	บ้านคลองเจริญ	๑๑๓	๑๓	๑
๔	๑๐๓๙๗๖๐๒๐๘	บ้านดงบังมวลชน รังสรรค์	๑๐๙	๑๒	๑
รวม			๔๑๘	๕๘	๔

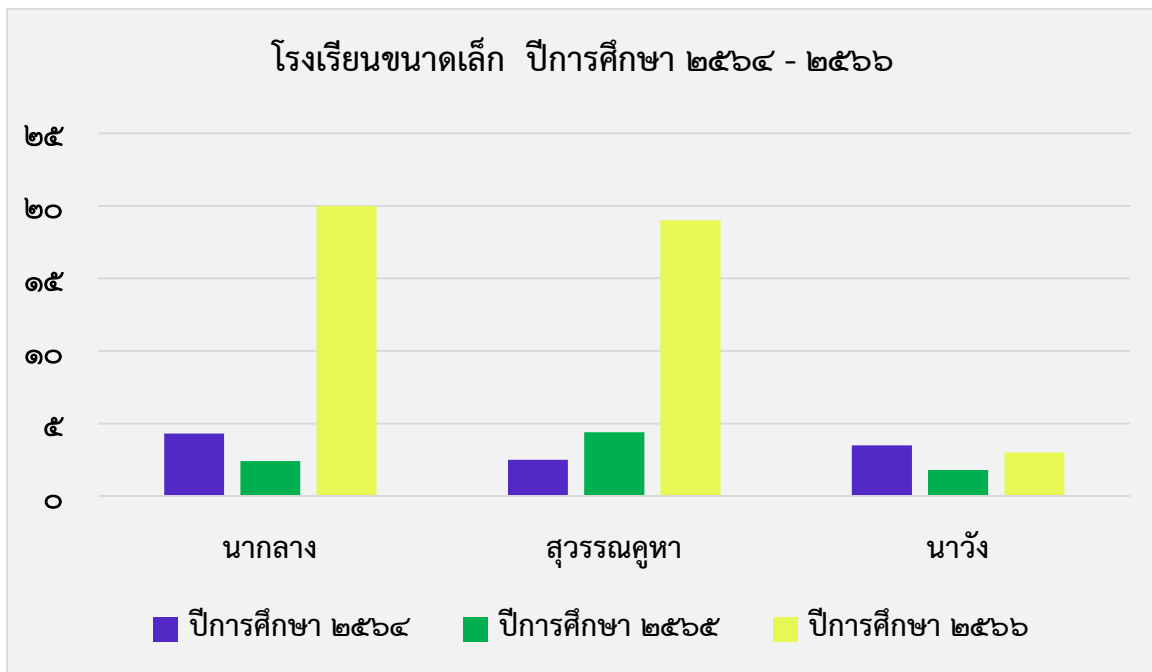
แผนภูมิที่ ๑ แสดงข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จำแนกตามอำเภอ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

แผนภูมิที่ ๒ แสดงข้อมูลจำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก ตามจำนวนนักเรียน

แผนภูมิที่ ๓ แสดงข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็ก ปีการศึกษา ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ จำแนกตามอำเภอ

๒. สภาพปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

จากการศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ที่ผ่านมา พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประสบปัญหาการบริหารจัดการศึกษา การบริหารงาน ๔ ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป สรุปพอสังเขป ดังนี้

๑. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก และสอนไม่เต็มเวลาเพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการสอนที่ครูจำเป็นต้องปฏิบัติ โรงเรียนขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลดลง

๒. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนรายหัว ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ และปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนงบประมาณ เนื่องจากในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียน ได้ใช้เกณฑ์การจัดสรรหลายๆ เกณฑ์ ซึ่งขนาดโรงเรียนก็ใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดสรร ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการในด้านสื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง

๓. ด้านการบริหารงานบุคคล จากการปรับเปลี่ยนเกณฑ์อัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงาน ก.ค.ศ.) ส่งผลให้อัตรากำลังในโรงเรียนขยายโอกาสลดลง ประกอบกับการขาดแคลนผู้บริหารโรงเรียนไม่มีผู้บริหารโรงเรียนมาบริหารงาน ขาดแคลนครู และนักการภารโรง ทำให้ผู้ปกครองขาดความมั่นใจ และนำนักเรียนไปเรียนที่โรงเรียนอื่น

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไป อาคารสถานที่ชำรุดทรุดโทรม ไม่ได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ ระบบไฟฟ้า - ประปา และความปลอดภัยของการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียน

๓. ปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

๑) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลคิดเป็นรายหัวนักเรียน ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า โรงเรียนขนาดเล็กขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนลดลง

๒) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสัดส่วนครู ๑ คน ต่อนักเรียน ๒๐ คน) ทำให้เกิดปัญหาการจัดสรรครูโรงเรียนบางแห่งที่มีจำนวนนักเรียนน้อย โรงเรียนขนาดเล็กจึงประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน ครูไม่ครบทุกวิชา/รายวิชา โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดสอบระดับชาติชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. รอบที่ ๒ ซึ่งพบว่าโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กโดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน

๓) อัตราการเกิดของประชากรลดลง ภาวะประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเด็กนักเรียนออกกลางคัน ส่งผลทำให้ขนาดโรงเรียนปรับเปลี่ยนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น

๔) นโยบายจัดการโรงเรียนขนาดเล็กขาดความต่อเนื่อง แนวทางการดำเนินการไม่ชัดเจน มีทั้งการส่งเสริมสนับสนุน การยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก หรือไม่ให้ยุบเลิกโรงเรียนขนาดเล็ก

๕) ความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนในเมือง

๖) ผู้ปกครอง และชุมชน มีความห่วงแหนโรงเรียน มีความต้องการคงสภาพโรงเรียนในชุมชน ไม่ต้องการให้ยุบเลิกสถานศึกษา เนื่องจากไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการดำเนินนโยบาย และขาดความมั่นใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนดีใกล้บ้าน รวมถึงสถานการณ์ความไม่สงบในบางพื้นที่

๗) ครู ไม่ต้องการให้ยุบเลิกสถานศึกษา เนื่องจากมีความผูกพันกับโรงเรียน และไม่ต้องการไปอยู่กับโรงเรียนอื่นกังวลกับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ

๘) โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจนทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อมาสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน

ส่วนที่ ๒

แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

๑. การบริหารจัดการในปีที่ผ่านมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ได้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาส ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

- ๑) การดูแลช่วยเหลือโรงเรียนขยายโอกาส มีให้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๒) การดูแลช่วยเหลือให้โรงเรียนผ่านการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) การนิเทศ ติดตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความก้าวหน้าของโรงเรียนรายโรง

ประเด็นสำคัญ	ภาพความสำเร็จ	มาตรการ/แนวทาง	กิจกรรม
๑. โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑) พัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ๒) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างหลากหลาย ๓) เสริมสร้างโรงเรียนให้มีความพร้อมและความเข้มแข็ง	๑) บริหารจัดการโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ๒) ปรับหลักสูตรให้เอื้อต่อการจัดการเรียนสอนที่เน้นการบูรณาการอาชีพ ๓) จัดหาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้น ๔) มีระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ๕) พัฒนาผู้บริหาร ครู ให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ๖) สร้างเครือข่ายในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชน ๗) จัดตั้งศูนย์เครือข่ายโรงเรียนขยายโอกาส ในการให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ประเด็นสำคัญ	ภาพความสำเร็จ	มาตรการ/แนวทาง	กิจกรรม
<p>๒. การดูแลช่วยเหลือให้โรงเรียนผ่านการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>โรงเรียนขยายโอกาสมีการบริหารจัดการที่ดี จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>๑) พัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคนให้มีศักยภาพเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส</p> <p>๒) ส่งเสริมให้มีเครือข่ายในการช่วยเหลือ แนะนำจากโรงเรียนที่มีผลการประเมินภายนอกที่อยู่ในระดับดี หรือดีมาก</p> <p>๓) นิเทศ กำกับและติดตามโรงเรียนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง</p>	<p>๑) จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาทุกโรงเรียน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๒) จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับโรงเรียนจัดให้มีการดำเนินการในลักษณะโรงเรียนเพื่อนพาทำ เพื่อให้การช่วยเหลือ แนะนำโรงเรียนขยายโอกาสที่ไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>๓) แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้การช่วยเหลือ แนะนำ และร่วมคิดร่วมทำกับโรงเรียนขยายโอกาสที่ไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>

ประเด็นสำคัญ	ภาพความสำเร็จ	มาตรการ/แนวทาง	กิจกรรม
<p>๓. การนิเทศ ติดตามผลสัมฤทธิ์ และความก้าวหน้า โรงเรียนเป็นรายโรงเรียน</p>	<p>นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น และโรงเรียนมีการ บริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ</p>	<p>๑) นิเทศ ติดตามการ ดำเนินงานโรงเรียนขยาย โอกาส ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย ๒) สร้างแรงจูงใจและให้ขวัญ กำลังใจ แก่ผู้บริหารและ ครูผู้สอนในโรงเรียน</p>	<p>๑) นิเทศ กำกับ ติดตามโดยองค์คณะ บุคคลของ สพป.หนองบัวลำภู เขต ๒ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างน้อยภาค เรียนละ ๑ ครั้งต่อโรงเรียน ๒) นิเทศ กำกับ ติดตามระบบประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้งต่อ โรงเรียน ๓) นิเทศ กำกับ ติดตามโดยรอง ผอ. สพป.หนองบัวลำภู เขต ๒ และ ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโรงเรียนเป็น รายโรงเรียน อย่างน้อย ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง และตามสภาพปัญหาด้านวิชาการของ โรงเรียน ๔) นิเทศและให้ความช่วยเหลือ แนะนำ จากผู้มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง ในด้านที่โรงเรียนประสบปัญหา ๕) จัดให้มีคณะทำงานระดับ สพป. หนองบัวลำภู เขต ๒ ให้การช่วยเหลือ หรือแก้ไขปัญหาของโรงเรียนที่ ปฏิบัติงานยังไม่บรรลุเป้าหมาย ๖) นำผลงานการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและครู ประกอบการพิจารณาความดี ความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การปรับปรุง ตำแหน่งและการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ</p>

๒. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาส

ตารางที่ ๕ ข้อมูลสถิติโรงเรียนทั้งหมด และโรงเรียนขยายโอกาส ปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖

ปีการศึกษา	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนขยายโอกาส	คิดเป็นร้อยละ
๒๕๖๒	๑๐๕	๓๒	๓๐.๔๘
๒๕๖๓	๑๐๒	๓๒	๓๑.๓๗
๒๕๖๔	๑๐๒	๓๒	๓๑.๓๗
๒๕๖๕	๑๐๒	๓๒	๓๑.๓๗
๒๕๖๖	๑๐๒	๓๒	๓๑.๓๗

ตารางที่ ๖ ข้อมูลจำนวนโรงเรียนขยายโอกาส นักเรียน ห้องเรียน ครู จำแนกเป็นรายอำเภอ (ข้อมูล ณ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

ที่	อำเภอ	โรงเรียน	นักเรียน	ห้องเรียน	ครูและบุคลากร
๑	นากลาง	๑๑	๘๓๒	๓๘	๒๐๒
๒	สุวรรณคูหา	๑๗	๑,๒๒๕	๕๙	๓๐๙
๓	นาวัง	๔	๑๔๙	๑๒	๖๔
รวม		๓๒	๒,๒๐๖	๑๐๙	๕๗๕

ตารางที่ ๗ ข้อมูลจำนวนโรงเรียนขยายโอกาส (ข้อมูล ณ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนนักเรียน (คน)	หมายเหตุ
อำเภอนากลาง				
๑	บ้านกุดดินจี่	นากลาง	๑๒๒	๓/๒๕
๒	หนองแต่ศึกษาประชาสรรค์	นากลาง	๖๕	๓๒/๑๘
๓	กุดแห้ววิทยา	นากลาง	๑๑๕	๔/๑๒
๔	บ้านป่าแดงงาม	นากลาง	๘๗	๓/๑๖
๕	บ้านเก่ากLOYกุดกระสือ	นากลาง	๑๐๑	๕/๑๖
๖	ดงสวรรค์วิทยา	นากลาง	๕๘	๓/๒๖
๗	บ้านหนองด่าน	นากลาง	๑๑๗	๕/๒๐
๘	บ้านโนนเมือง	นากลาง	๖๗	๓/๒๐
๙	บ้านภูพระโนนผักหวาน	นากลาง	๒๗	๓/๑๗
๑๐	บ้านโนนม่วง	นากลาง	๓๘	๓/๑๕
๑๑	บ้านหนองกุ้งศรีโพธิ์ศรีสมพร	นากลาง	๓๕	๓/๑๗

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนนักเรียน (คน)	หมายเหตุ
อำเภอสุวรรณคูหา				
๑	บ้านโนนป่าหวานเชียงฮาย	สุวรรณคูหา	๖๔	๓/๑๕
๒	บ้านกุดผึ้ง	สุวรรณคูหา	๔๐	๓/๑๖
๓	บ้านนาไถ่นาคำน้อยวิทยา	สุวรรณคูหา	๕๔	๓/๑๖
๔	บ้านผาช่อนโชคชัย	สุวรรณคูหา	๕๙	๓/๑๗
๕	บ้านกุดฮู	สุวรรณคูหา	๓๐	๓/๑๗
๖	ชุมชนหนองบัวน้อยโนนชาติฯ	สุวรรณคูหา	๕๓	๓/๑๙
๗	บ้านนาด่าน	สุวรรณคูหา	๗๖	๓/๑๗
๘	บ้านเขินราษฎร์เกษมศรี	สุวรรณคูหา	๑๑๕	๔/๒๓
๙	บ้านนาดีค่ายสว่างวิทยา	สุวรรณคูหา	๗๐	๓/๑๗
๑๐	บ้านวิจิตรพัฒนา	สุวรรณคูหา	๓๕	๓/๑๔
๑๑	บ้านโนนสมบูรณ์	สุวรรณคูหา	๗๔	๓/๑๗
๑๒	บ้านหินฮาวน้ำก่งวิทยา	สุวรรณคูหา	๑๐๖	๔/๒๐
๑๓	บ้านโคกทุ่งน้อย	สุวรรณคูหา	๒๘๗	๙/๔๑
๑๔	โนนปอแดงวิทยา	สุวรรณคูหา	๔๒	๓/๑๗
๑๕	บ้านดงบังมवलชนรังสรรค์	สุวรรณคูหา	๓๒	๓/๑๐
๑๖	บ้านโคกนกสาริกา	สุวรรณคูหา	๖๙	๓/๑๘
๑๗	บ้านคลองเจริญ	สุวรรณคูหา	๑๙	๓/๑๖
อำเภอนาวัง				
๑	เทพศิรีพิทยาคม	นาวัง	๒๙	๓/๑๔
๒	บ้านโคกนาเหล่า	นาวัง	๕๔	๓/๑๗
๓	บ้านวังสำราญ	นาวัง	๒๕	๓/๑๕
๔	ชุมชนวังปลาป้อมวิทยศึกษ	นาวัง	๔๑	๓/๑๘

๓. แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสให้มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะ มีจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพตามบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส จึงได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้

๑) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพในชั้นเรียน คือ การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้สำรวจและรู้จักตนเองเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ รวมทั้ง บุคลิกภาพโดยการเสริมทักษะอาชีพผ่านหลักสูตรสถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย การใช้กระบวนการ และกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน เช่น แบบวัดความสนใจในอาชีพ แบบวัดบุคลิกภาพ และแบบวัดความถนัด เป็นต้น

๒) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพนอกชั้นเรียน คือ สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้สัมผัสโลกของการทำงานตามสภาพจริงจากครอบครัว/สถานประกอบการ/แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการสำรวจโลกของอาชีพ เสริมสร้างทักษะพื้นฐานอาชีพ และพัฒนาคุณลักษณะการทำงาน เช่น การสัมพันธ์งาน การเยี่ยมชมสถานประกอบการ การเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน การฝึกงาน เป็นต้น

๓) สำรวจและวิเคราะห์งานอาชีพที่นักเรียนสนใจ สำรวจงานอาชีพที่นักเรียนสนใจผ่าน กระบวนการต่างๆ ทั้งการใช้แบบวัดแวว/กระบวนการแนะแนวอาชีพ และการศึกษาต่อโดยนำข้อมูลมา วิเคราะห์ เปรียบเทียบความสอดคล้องกับตลาดงาน จากความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น แผนความต้องการ ของจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวง แรงงาน

๔) จัดเสริมทักษะอาชีพในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะที่จำเป็น ต่อการประกอบอาชีพ เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ กำหนดหลักสูตร และพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม มีความสอดคล้องเหมาะสมกับความถนัดของนักเรียน ความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการ ของตลาดแรงงาน

๕) ประสานความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดความรู้ ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะ ที่จำเป็น ประสานและร่วมมือกับผู้ประกอบการ กลุ่มอาชีพอิสระ ปราชญ์ท้องถิ่น ครูผู้สอนพิจารณาความรู้ ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะที่นักเรียนต้องมีการประกอบอาชีพ

๖) การใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศของชุมชนด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอาชีพที่มีอยู่แล้วในชุมชน ที่สอดคล้องกับความต้องการ ของกลุ่มอาชีพในชุมชนเป็นฐานข้อมูลนำไปจัด กระบวนการเรียนรู้

๗) การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนหน่วยงานต่างๆ และองค์กรท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนที่ ๓

การบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาส คือ โรงเรียนที่เปิดสอนภาคบังคับ ตั้งแต่ระดับอนุบาล ระดับประถม ระดับมัธยม และเพิ่มระดับชั้นในการศึกษาจากระดับประถมให้ถึงระดับมัธยมตอนต้น ซึ่งงบประมาณในการใช้จ่ายได้จากการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล

โรงเรียนขยายโอกาส คือ พื้นที่แห่งความหวังที่จะสานฝันให้กับนักเรียนที่มีข้อจำกัดในการศึกษา ต่อภาพบรรยากาศโรงเรียนขยายโอกาส ที่มีมัธยมตอนต้นต้องใช้ชีวิตร่วมกับน้องประถม นักเรียนหวังเพียงว่า มาโรงเรียนเพื่อได้วุฒิมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อไปใช้ในการทำงานต่อเท่านั้น นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน ขาด Growth Mindset งานสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนทำให้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาทางครอบครัว ประกอบกับเป็นครอบครัวในชนบท สิ่งที่ทำให้มีรายได้ก็เป็นการทำไร่ ทำนา รับจ้างทั่วไป ทำให้ด้านการเงินขาดความพร้อม เป็นเหตุผลที่ทำให้ทางครอบครัวตัดสินใจให้เข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน และเป็นโรงเรียนขยายโอกาส ที่ทำให้เขาจบการศึกษาภาคบังคับได้

การจัดการเรียนการสอนจึงต้องเน้นไปที่ “ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ” บูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระ อื่นๆ ให้นักเรียนเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัว ให้ความรู้เรื่องทักษะ ประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียนมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ของเขาเอง โรงเรียนขยายโอกาส คือ ครูผู้ขยายโอกาส จึงต้องร่วมสร้างโอกาส ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนของเราภายใต้บริบทที่แตกต่าง

๑. สภาพปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

๑) ด้านการบริหารจัดการ

ด้วยนโยบายทางการศึกษาที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ส่งผลต่อการบริหารจัดการของโรงเรียนทั้งด้านการบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา และส่งผลต่อนักเรียนในด้านการเรียน การสอนที่ขาดความต่อเนื่อง ภาระงานด้านเอกสารที่เพิ่มมากขึ้นของครู กิจกรรมการเรียนการสอนที่ต้องปรับเปลี่ยนและบูรณาการอยู่ตลอดเวลา

๒) ด้านการเรียนการสอน

ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ยังคงเป็นปัญหาเดิมที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข เนื่องจากเป็นพื้นฐานและมีความสำคัญสำหรับผู้เรียนเป็นอย่างมาก แต่ก็มีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องในหลายด้าน เช่น นโยบาย ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป การบูรณาการการจัดกิจกรรมต่างๆ และสภาพบริบทของโรงเรียนและชุมชนซึ่งปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ยังคงเป็นเรื่องท้าทายที่ต้องมีการยกระดับให้สูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา

๓) ด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ความพร้อมด้านงบประมาณยังเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมการจัดการเรียน การสอนในทุกด้าน ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนก็ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากเงินอุดหนุนรายหัว นโยบายเรียนฟรี

๑๕ ปี เงินปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจน และงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และการระดมทุนจากชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ซึ่งก็ยังไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนในด้านต่างๆ

๔) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาแต่ปัจจุบัน พบว่า ด้านบทบาทของแต่ละภาคส่วนยังมีความไม่ชัดเจน หรือมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่เต็มที่

๕) ด้านบุคลากร

มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เพียงพอ แต่ปัญหาที่พบ คือ ยังขาดวิชาเอกที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส ควรมีครูที่มีสาขาวิชาเอกในด้านอาชีพเพิ่มมากขึ้น เช่น สาขาอุตสาหกรรม สาขาเกษตร สาขาคหกรรม เป็นต้น

๒. การบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

๑) วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษา โดยใช้หลักการ SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพขององค์กร ณ ปัจจุบัน เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อนำไปวิเคราะห์และหาวิธีพัฒนาหรือแก้ไขกับปัญหาที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน โดยสามารถแบ่งเป็น ๒ กลุ่มย่อย ได้แก่ ปัจจัยภายในองค์กร (Internal origin) และปัจจัยภายนอกองค์กร (External origin) SWOT สามารถแบ่งออกเป็น ๔ ข้อ ได้ดังนี้ - Strengths คือ จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของเรา - Weaknesses คือ จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบของเรา - Opportunities คือ โอกาสที่จะสามารถดำเนินการได้ - Threats คือ ความเสี่ยง, ภัยคุกคาม, ข้อจำกัด หรืออุปสรรคต่างๆ ที่มีต่อการดำเนินการขององค์กร ดังนั้น SWOT จึงเป็นหลักการวิเคราะห์และวางแผนการทำงานขององค์กร เพื่อให้บรรลุความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นต้องวิเคราะห์จากปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร รวมถึงปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาสและอุปสรรค เพราะนอกจากจะสามารถแก้ไขปัญหภายใน และภายนอกองค์กรได้แล้วยังทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพการทำงานที่ดียิ่งขึ้น

๒) จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาส

แผนพัฒนาคุณภาพศึกษาเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทที่จะกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินงานตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกันนั้น

๓) ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และความประพฤติของนักเรียน ทราบปัญหาของนักเรียนและช่วยกันแก้ไขปัญหา และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน

๔) สร้างเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนา

เครือข่าย (Network) คือ การเชื่อมโยงของกลุ่มของคน หรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่าย การสร้างเครือข่ายที่ดี มีส่วนสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน หรือองค์กรภายนอกให้เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือ สนับสนุนการศึกษาของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และยังเป็น การสร้างเครือข่ายที่ช่วยเหลือกันเพื่อพัฒนาความรู้ของผู้เรียนเป็นองค์รวมมากยิ่งขึ้น

๕) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาเป็นแหล่งแสวงหาความรู้ จึงต้องมีหลักสูตรเป็นของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษาต้องครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้านหลักสูตรสถานศึกษาจึงประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งหมดเป็นประสบการณ์อื่นๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นแบบแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการ ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถโดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนรวมถึงระดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบการณ์สำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

๖) ส่งเสริมทักษะวิชาชีพ ทักษะวิชาการ และทักษะชีวิต

ทักษะชีวิตเป็นจุดเน้นด้านความสามารถและทักษะที่เด็กและเยาวชนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิต อย่างรอบด้าน เป็นภูมิคุ้มกันพื้นฐานที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพเพื่อการศึกษาต่อและมีอาชีพ

การสร้างเครือข่ายผู้นำการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิต และโลกของงานด้วยการเชิญผู้ประกอบการ ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม ภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความเห็น บูรณาการ การเรียน การสอนร่วมกัน เพื่อให้เด็กเกิดทักษะวิชาชีพ ทักษะวิชาการ และทักษะชีวิต เพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

ส่วนที่ ๔

แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาส ให้มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะ มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพตามบริบทของโรงเรียนขยายโอกาส จึงได้กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาส ดังนี้

๑. แนวทางการบริหารจัดการสารสนเทศโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

การบริหารและจัดการกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องใหม่ และเป็นความจำเป็นในการบริหารและจัดการในองค์กรทุกระดับ ในองค์กรที่มีขนาดใหญ่ จะพบปัญหาที่ผู้บริหารลงใจในการลงทุนหรือการตัดสินใจ จัดหาระบบนอกเหนือจากที่ระบบเหล่านี้ มีการลงทุนที่สูงแล้ว ข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจจะไม่เพียงพอ การวางแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีส่วนในการช่วยลดปัญหาและสร้างภาพรวมของระบบสารสนเทศขององค์กรขึ้นมา แต่การจะตัดสินใจในการดำเนินโครงการ ก็น่าจะได้รับการวิเคราะห์ในเรื่องของความคุ้มค่า และความเป็นไปได้ และโครงการสารสนเทศที่สร้างขึ้นมามีการออกแบบกระบวนการทำงานใหม่ จะเป็นการสร้างประโยชน์ให้หน่วยงานสามารถนำระบบสารสนเทศไปใช้เกิดประโยชน์สูงสุด และประการสุดท้าย การวางแผนกลยุทธ์สารสนเทศเป็นกระบวนการที่เสนอแนะให้ดำเนินการลักษณะเชิงรุกที่นำโดยผู้บริหารระดับสูงขององค์กร เพื่อการสร้างแผนกลยุทธ์ที่นำไปสู่การเป็นผู้นำขององค์กร ระบบสารสนเทศที่สำคัญ ได้แก่

๑) ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงตาม (Risk Map) และมีระบบสารสนเทศที่ใช้วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลความเสี่ยงที่สำคัญ

๒) ระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการควบคุมและการตรวจสอบภายใน เพื่อสร้างความมั่นใจว่ามีการปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ โดยเฉพาะระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับบัญชีการเงิน และรายได้ของสถานศึกษาต้องมีกระบวนการประมวลผลและมีข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์และใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง มั่นคงปลอดภัยตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ

๓) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรบุคคล ปัจจุบันใช้ระบบประเมินผลบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมผลสัมฤทธิ์ของงาน, ความสามารถหลัก (Core Competency) ความสามารถเฉพาะตัว (Specific Competency) ของบุคลากรทุกระดับในองค์กร และนำมาเชื่อมโยงการประเมินผลงานของบุคลากรทุกตำแหน่งให้สามารถสืบค้นบุคลากรตาม (Competency) ที่ต้องการ รวมทั้งมีการยกระดับความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่บุคลากรทุกระดับในองค์กร ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระบบไปสู่เป้าหมายบุคลากรนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยบริการข้อมูลรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e- HR)

๔) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารประชาชน ได้แก่ ข้อมูลที่มีไว้เพื่อบริการประชาชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการศึกษา เป็นต้น

การจัดการสารสนเทศ (Information management) คือ การวางแผน จัดหา รวบรวม จัดเก็บ รักษา และส่งต่อแพร่กระจายสารสนเทศไปยังผู้ใช้ เพื่อประโยชน์ในการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ทั้งนี้ เพื่อปรับปรุง พัฒนาสมรรถนะการบริหารงานและการดำเนินงานขององค์กร สร้างนวัตกรรม เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน และมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการสารสนเทศ เป็นการบริหารจัดการขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การบริหารจัดการสารสนเทศภายในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลิตสารสนเทศที่ถูกต้อง มีคุณภาพ ทันสมัย และเชื่อถือได้มีการใช้ข้อมูลที่ต้องการ จัดทำฐานข้อมูลโดยดึงข้อมูลแต่ละกลุ่มที่กำหนดไว้ขึ้นมาใช้เมื่อต้องการ กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ กำหนดว่าใครมีสิทธิเข้าถึงได้ ใครที่ไม่มีสิทธิเข้าถึง การจัดเก็บและรักษาความปลอดภัยของสารสนเทศ การกำจัดสารสนเทศที่ไม่ใช้แล้ว หรือไม่มีประโยชน์

จากข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่มากมายในโรงเรียนขยายโอกาส ต้องมีกระบวนการหรือขั้นตอนการจัดระบบสารสนเทศที่ดีจึงจะได้สารสนเทศที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จึงได้นำนโยบายดังกล่าวมาปรับให้สอดคล้องกับแผนบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนและเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และลดความซ้ำซ้อนในการเก็บข้อมูล ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานหลักๆ ๕ ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จะกำหนดรายการข้อมูลที่ต้องการ ศึกษาวิเคราะห์ ลดความซ้ำซ้อนการเก็บข้อมูลกับระบบสารสนเทศอื่นๆ กำหนดวิธีการจัดเก็บ สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและแหล่งข้อมูล โดยใช้เทคโนโลยีแพลตฟอร์มดิจิทัล google form, google sheet เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๒ การตรวจสอบข้อมูล โรงเรียนดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยพิจารณาจากความถูกต้อง ความสมบูรณ์และความเป็นปัจจุบันของข้อมูลเป็นหลัก

ขั้นตอนที่ ๓ การประมวลผลข้อมูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จะนำข้อมูลมาประมวลผลเป็นสารสนเทศ หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่นำไปใช้ประโยชน์เป็นสารสนเทศอยู่แล้วโดยนำมาจัดกลุ่ม แยกแยะ ตามลักษณะ และประเภทของสารสนเทศ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ อัตราส่วน สัดส่วน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำไปนำเสนอต่อไป

ขั้นตอนที่ ๔ การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลหรือจัดทำเป็นสารสนเทศที่มีความหมายชัดเจน มีความกะทัดรัด ตรงกับความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ โดยนำเสนอในรูปแบบของตาราง แผนภาพ กราฟ หรือการบรรยาย ตามความเหมาะสมของการนำไปใช้และลักษณะของสารสนเทศนั้นๆ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จัดเก็บทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลและส่วนที่เป็นสารสนเทศไว้ในสื่อต่างๆ สำนักงานเขตพื้นที่ที่มีเว็บไซต์ที่เป็นระบบสะดวกต่อโรงเรียนหรือเขตพื้นที่ในการค้นหาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ การจัดเก็บอาจจัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารหรือแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงระบบของการค้นหาให้สะดวกต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน การนำข้อมูลไปประมวลผลใหม่รวมทั้งการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในงานต่างๆ

เพื่อให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศติดตามโรงเรียน โดยโรงเรียนขยาย

โอกาสจัดทำรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน รวบรวมในเว็บไซต์ หรือแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ สามารถติดตาม เฝ้าข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ เยี่ยมชมกิจกรรม โครงการ การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการนวัตกรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา นำไปสู่การพัฒนาแนวความคิดและสร้างทางเลือกใหม่ๆ นำไปใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

๒. แนวการบริหารจัดการส่งเสริมความเป็นเลิศ ONE BEST ONE SCHOOL

สภาพปัจจุบันความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยี ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การดำรงชีวิตของทุกคน มีการพัฒนาและปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ของสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องสร้างสรรค์เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะในการพัฒนาการศึกษานั้นจำเป็นต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสมีความเป็นเลิศในด้านทักษะต่างๆ ในการดำรงชีวิตและมีศักยภาพในด้านทักษะชีวิต ด้านทักษะอาชีพ และทักษะวิชาการ เช่น กิจกรรมวิชาการ กีฬา ดนตรี ศิลปะ การแสดง การสร้างอาชีพ และการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่างๆ เพื่อเตรียมพร้อมให้เด็กและเยาวชนเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยในอนาคต โดยเด็กและเยาวชนได้รับการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพสู่ความเป็นเลิศโดยเน้นเพิ่มพูนทักษะ ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ประสานส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถมีศักยภาพด้านต่างๆ นำไปสู่ความสำเร็จ และนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เพื่อสร้างโอกาสให้แก่เด็กและเยาวชนได้แสดงศักยภาพที่เป็นเลิศ ONE BEST ONE SCHOOL ดังนี้

๑. การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ

มุ่งให้นักเรียนมีความตระหนักรู้ในอาชีพ (Career Awareness) ได้สำรวจอาชีพ (Career Exploration) และการเตรียมตัวสู่อาชีพ (Career Preparation) และเป็นแนวทางในการปฏิบัติสู่การได้สัมผัสโลกของการทำงานตามสภาพจริงจากสถานประกอบการ/แหล่งเรียนรู้ โดยผู้บริหาร ครูแนะแนวมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือกับบุคคล/องค์กร/หน่วยงาน ในการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างเสริมประสบการณ์ในสถานที่ทำงานจริง และการจัดหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียน รู้จักตนเอง ค้นพบตนเอง สามารถตัดสินใจวางแผนศึกษาต่อเพื่อเข้าสู่อาชีพ หรือออกไปประกอบอาชีพ ต่อไปในอนาคต โดยค้นหาความต้องการของตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกอาชีพ ที่เหมาะสมนักเรียนได้รับประสบการณ์ฝึกทักษะ และเตรียมคุณลักษณะที่จำเป็นของอาชีพต่างๆ อย่างหลากหลายสามารถวางแผนการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพ หรือเรียนควบคู่ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ (ระบบทวิศึกษา) และเชื่อมโยงการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อย่างมีเป้าหมายหรือกรณีที่ไม่ประสงค์จะศึกษาต่อก็สามารถนำทักษะอาชีพที่ตกผลึกในตัวนักเรียนไปประยุกต์ใช้ในการประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตนเองได้ต่อไป

แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมประสบการณ์อาชีพสามารถดำเนินการได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพในชั้นเรียน หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้สำรวจ และรู้จักตนเองเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ รวมทั้ง บุคลิกภาพโดยการเสริมทักษะอาชีพผ่านหลักสูตรสถานศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย การใช้กระบวนการ และกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน เช่น แบบวัดความสนใจในอาชีพ แบบวัดบุคลิกภาพ และแบบวัดความถนัด เป็นต้น

๒) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพนอกชั้นเรียน หมายถึง สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสโลกของการทำงานตามสภาพจริงจากครอบครัว/สถานประกอบการ/แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการสำรวจโลกของอาชีพ เสริมสร้างทักษะพื้นฐานอาชีพ และพัฒนาคุณลักษณะการทำงาน เช่น การสัมผัสงาน การเยี่ยมชมสถานประกอบการ การเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน การฝึกงาน เป็นต้น

แนวทางระดับสถานศึกษา

๑. ด้านการจัดการเรียนการสอน จัดเสริมทักษะอาชีพในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ กำหนดหลักสูตรและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมมีความสอดคล้อง เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียนความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการของตลาดงานและแนวโน้ม ลักษณะงานในอนาคต โดยพิจารณาเลือกจัดเสริมทักษะอาชีพในหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ สำรวจและวิเคราะห์งานอาชีพที่นักเรียนสนใจ สำรวจงานอาชีพที่นักเรียนสนใจผ่านกระบวนการต่างๆ ทั้งการใช้แบบวัดแวว/กระบวนการแนะแนวอาชีพ และการศึกษาต่อ นำข้อมูลวิเคราะห์เปรียบเทียบความสอดคล้องกับตลาดงาน จากความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น แผนความต้องการของจังหวัด สำนักงานจัดหางานจังหวัด สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๒ ประสานความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดความรู้ ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะที่จำเป็น ประสานและร่วมมือกับผู้ประกอบการ กลุ่มอาชีพอิสระ วิชาชีพ ท้องถิ่น ครูผู้สอน ศึกษาค้นคว้าความรู้ ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะที่นักเรียนต้องมีในการประกอบอาชีพ ระยะเวลาการจัดเสริมทักษะอาชีพ การใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ฝึกประสบการณ์

ขั้นตอนที่ ๓ นำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษานำแผนการจัดเสริมทักษะอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา แล้วเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดเสริมทักษะอาชีพให้นักเรียนได้ค้นหา ความถนัด ความต้องการ ค้นพบตัวตน วางแผนเส้นทางการศึกษาต่อโดยใช้ร่วมกับเครื่องมือประเมินบุคลิกภาพ และความถนัดของนักเรียนที่สอดคล้องกับอาชีพ และผลการเรียนที่เป็นรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนานักเรียน

ขั้นตอนที่ ๔ กำหนดเนื้อหาสาระ และแนวทางการวัดและประเมินผล กำหนดเนื้อหาสาระภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การฝึกทักษะ การสร้างคุณลักษณะที่จำเป็นที่สอดคล้องกับอาชีพให้นักเรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติ จากสถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์จริงเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ในการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการการทำงาน จัดทำเครื่องมือวัดผลด้าน ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามสภาพจริง

โดยออกแบบเครื่องมือวัดผลตามระดับคุณภาพในแต่ละขั้นตอน และประเมินชิ้นงาน การเสริมสร้างทักษะอาชีพในรายวิชาเพิ่มเติม

๒. ด้านการบริหารจัดการ

๑) การใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศของชุมชนด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอาชีพที่มีอยู่แล้วในชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มอาชีพในชุมชนเป็นฐานข้อมูลที่น่าไปจัดกระบวนการเรียนรู้

๒) การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนหน่วยงานต่างๆ และองค์กรท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๓) การใช้ต้นทุนทางสังคม เน้นการใช้ต้นทุนจากสังคมจาก ๖ แห่ง

- ทุนทรัพยากรธรรมชาติ
- ทุนทรัพยากรบุคคล
- ทุนภูมิปัญญาและแหล่งการเรียนรู้
- ทุนทางวัฒนธรรม
- ทุนรัฐบาล (กองทุนหมู่บ้าน)
- ทุนทางความรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๔) หลักการบูรณาการและปฏิบัติจริงในการเรียนการทำงานที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยร่วมกันคิด ทำ จำ แก้ปัญหา และพัฒนา

๕) การใช้กระบวนการกลุ่มในการดำเนินงาน คือ มีการทำงานเป็นกลุ่ม

จากการดำเนินการขับเคลื่อนตามแนวทางการพัฒนาส่งผลให้โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ มีการบริหารจัดการส่งเสริมความเป็นเลิศที่โดดเด่นด้านทักษะอาชีพ ONE BEST ONE SCHOOL

๒. การเสริมสร้างทักษะชีวิต

ความสำเร็จของการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ แต่ด้วยสถานการณ์ ปัญหาทางสังคม ซึ่งคุกคามเข้าสู่สถาบันครอบครัวอย่างรวดเร็ว รุนแรง และมีความสลับซับซ้อน ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อมจึงเป็นอุปสรรคสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักการและแนวคิดดังกล่าวได้ สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง มีแนวทางใหม่ๆ ในการรับมือกับสถานการณ์ โดยเฉพาะสถานการณ์ปัญหาการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติดที่แทรกซึมอยู่ในทุกซอกส่วนของสังคม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงการสร้างความสมดุลระหว่างความเก่ง ความดี และความสุข รวมทั้งสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้แก่ผู้เรียนจึงมีความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนที่ครูทุกคนจะต้องคำนึงถึง

แนวทางการพัฒนาระดับสถานศึกษา

จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน สอดแทรกบูรณาการลงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้อย่างเหมาะสม โดยเสริมสร้างทักษะชีวิตใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมชมรม/ชุมนุม) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะตามนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาในแต่ละมาตรฐานและตัวชี้วัดสามารถบูรณาการสอดแทรกกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันทางร่างกายและจิตใจได้ โดยใช้การพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิต เป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต จึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ทุกองค์ประกอบ ดังนี้

๑) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัด ความสามารถ รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งระบุพฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง

๒) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะ ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผล และข้อมูล ที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือก และตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์

๓) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลี้ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ ให้เป็นไปในทางที่ดีซึ่งระบุพฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง

๔) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งระบุพฤติกรรมทักษะชีวิตที่คาดหวัง

การประเมินทักษะชีวิตเป็นการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีพัฒนาการที่ดีตรงตามความต้องการของท้องถิ่น และสังคมโดยการประเมินความสามารถหรือแนวทางในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ของผู้เรียนด้วยวิธีสังเกต การแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้และวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ การรู้จัก และภูมิคุ้มกันทางปัญญาจากการสะท้อนความคิด การเชื่อมโยงความคิดและการแสดงพฤติกรรมต่อเนื่องหลังการเรียนรู้ ฯลฯ ซึ่งผู้ประเมินอาจเป็นครู เพื่อน ผู้ปกครองหรือผู้เรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง จากการดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมสอดแทรกบูรณาการการเรียนรู้ทักษะชีวิตได้อย่างเหมาะสมทำให้โรงเรียนขยายโอกาสมีผลงานที่โดดเด่นเกิดจากการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านทักษะชีวิต ONE BEST ONE SCHOOL

๓. การเสริมสร้างทักษะวิชาการ

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน มีตัวบ่งชี้สำคัญที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และตัวบ่งชี้สำคัญจากบริบทและความต้องการของสังคมยุคดิจิทัลในศตวรรษที่ ๒๑ มีทั้งความรู้ ทักษะวิชาการ โดยมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็น เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ คือ ๓R๘Cs ดังนี้ ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะคณิตศาสตร์ ทักษะความคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะการร่วมมือ ทักษะทางสังคมและเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งพบว่าการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้วยทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่มีหลายรูปแบบ สรุปเป็นประเด็นหลัก ดังนี้ การดำเนินการเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้วยทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ คือ การบริหารสถานศึกษาในรูปแบบใหม่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การปรับกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาการนิเทศหลักสูตรการศึกษาและศักยภาพผู้เรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ

แนวทางการพัฒนาระดับสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ คือ การดำเนินงานของโรงเรียน ๗ ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา การนิเทศ โดยดำเนินการพัฒนางานด้านวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะวิชาการ ดังนี้

๑) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การส่งเสริม ควบคุม การจัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา วิธีการสอน กำหนดการประเมินผล

๒) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยายภาคในการเรียนรู้ สื่อการสอน และอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่แก่ผู้เรียน โดยเน้นการสอนตามสภาพจริงเพื่อผู้เรียน เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดการใฝ่รู้ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

๓) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมควบคุมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการฝึกฝน โดยคำนึงถึงความสามารถ ความแตกต่างของผู้เรียนเป็นหลักในการอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทุกเวลา

๔) การวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล โดยการประเมินตามสภาพจริงเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผล

๕) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การส่งเสริมควบคุมให้มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยนำผลวิจัยมาปฏิบัติการในชั้นเรียนมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ผู้เรียน

๖) การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา ส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีการศึกษา ผ่านการวิเคราะห์ความต้องการของครู ผู้เรียน การทดลองใช้การประเมินผลแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาประกอบการจัดการเรียนรู้

๗) การนิเทศการศึกษา การให้ความช่วยเหลือ สังเกต ให้คำแนะนำทางการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ได้คุณภาพก่อประโยชน์แก่ผู้เรียน

การดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนจะเกิดสมรรถนะสำคัญซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ศักยภาพของผู้เรียน ๕ ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑) คือ

๑) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด และทักษะของตนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ การตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา อุปสรรคต่างๆ และนำไปใช้ป้องกันและมีการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลที่มีประสิทธิภาพ The ๑st Kamphaeng Phet Rajabhat Univercity National Conference ๓๙๖

๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ขจัดปัญหา รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม

๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีและมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

จากการดำเนินการขับเคลื่อนตามแนวทางการพัฒนา ส่งผลให้โรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ มีการบริหารจัดการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิชาการ ONE BEST ONE SCHOOL

๓. แนวทางการพัฒนาผู้เรียนโดยการน้อมพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณมหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงพระราชทานพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ว่าการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน ดังนี้ ๑) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม ๓) มีงานทำ มีอาชีพ ๔) เป็นพลเมืองดีประกอบกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มั่นใจ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” เนื่องจากปัจจุบันนี้ กระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนด้านอื่นๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปอย่างแพร่หลายอันส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ขอน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณมหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ต่อไป ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. สร้างความตระหนัก มอบนโยบาย สร้างการรับรู้ เข้าใจ และสร้างความตระหนักให้กับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

๒. ดำเนินการ

๑) ดำเนินการขับเคลื่อนโดยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติของกลุ่มสถานศึกษาในสังกัด ในพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินงานแก่สถานศึกษา ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้

๓) พัฒนานองค์ความรู้ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การจัดการเรียนการสอน และประสานความร่วมมือเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในระดับกลุ่มเขตพื้นที่ (Cluster) และระดับจังหวัด

๓. กำกับ ติดตาม ดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินงานการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสร้างขวัญกำลังใจแก่สถานศึกษา

๔. สรุป รายงานและนำเสนอผล

๑) รวบรวม วิเคราะห์ ถอดบทเรียน สรุป รายงานผลข้อมูลที่ได้รับจากสถานศึกษา และเสนอแนะแนวทางการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติและรายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒) จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตตรวจราชการ (Cluster)

สถานศึกษา

สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. สร้างความตระหนัก

ประชาสัมพันธ์ และกระตุ้นให้ ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย เกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

๒. ดำเนินการ

สถานศึกษา ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยสถานศึกษาวิเคราะห์และจำแนกกิจกรรมที่มีการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว หรือออกแบบกิจกรรม

๔. แนวทางการบริหารจัดการลัดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยี

ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายการศึกษา และแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต ซึ่งประกอบด้วย ๒ ประเด็นหลัก คือ ๑. ลัดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา ๒.ลัดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จึงได้นำนโยบายดังกล่าวมาปรับให้สอดคล้องกับแผนบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน และเป็นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ในประเด็น ลัดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

๑) ปรับวิธีการจัดการประชุมให้เป็นรูปแบบออนไลน์ จัดประชุมผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ เพื่อลดเวลาการเดินทางมาประชุมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดความเสี่ยงจากการเดินทาง ลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ครูสามารถบูรณาการการประชุม และกำกับดูแลกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนได้ตามปกติ

๒) การนิเทศติดตามผ่านวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ เพื่อลดเวลาการเดินทางสร้างความปลอดภัย ครูไม่ต้องเดินทางออกจากโรงเรียน

๓) การประเมินกิจกรรม หรือการนำเสนองานในรูปแบบออนไลน์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการผู้บริหาร และครูผู้สอนไม่ต้องเดินทางออกจากโรงเรียน ลดการชนวัสดุอุปกรณ์เพื่อจัดเตรียมการประเมินในกรณีที่ต้องเดินทางมาจัดนิเทศการนอกพื้นที่ มีความปลอดภัยมากขึ้น

๔) การรายงานข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ ด้วย Google Form ต่างๆ ประหยัดเวลาในการเดินทางมาส่งงานเอกสาร มีความปลอดภัย รวดเร็ว สามารถแก้ไขเอกสารออนไลน์ได้ กรณีที่จะต้องปรับปรุง แก้ไข

จากแนวทางการดำเนินการในรูปแบบที่กล่าวข้างต้นจะส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ บริหารจัดการลัดภาระงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลงได้ส่งผลให้ครูผู้สอนมีเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนมากขึ้น ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

๕. แนวทางการพัฒนา กำกับ ติดตาม ความต่อเนื่องและยั่งยืนของการขับเคลื่อนสถานศึกษาต้นแบบ

๑) การสร้างการตระหนักรู้

ดำเนินการให้ทุกภาคส่วนมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีการดำเนินการทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนสถานศึกษาต้นแบบสู่ความยั่งยืน ดำเนินการผ่านระดับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา กิจกรรมการประชุมประจำเดือนของผู้บริหารในเขตพื้นที่ ตลอดจนการกำหนดเป็นพันธกิจหลักๆ ในการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อให้ผู้บริหารของโรงเรียนขยายโอกาสได้นำไปกำหนดเป็นประเด็นท้าทายให้กับสถานศึกษา และส่งผลไปยังครูผู้สอนที่จะต้องวางแผนสร้างประเด็นท้าทายให้มีความสอดคล้องกันทั้งระบบ

๒) การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผนบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

ขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามกรอบของแผนการบริหารจัดการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างโรงเรียนขยายโอกาสให้มั่นคงและมีความยั่งยืน รวมทั้งการสนับสนุนโรงเรียนขยายโอกาสในทุกมิติ เช่น มิติด้านบุคลากร มิติด้านงบประมาณ มิติด้านวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบต่างๆ ตลอดจน มิติด้านอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม และนำสู่การปฏิบัติในเชิงพื้นที่ได้

๓) กลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

ระดับเขตพื้นที่มีคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนในระดับนโยบาย และสถานศึกษาร่วมกันกับทุกภาคส่วนของเขตพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ คณะกรรมการจำเป็นต้องเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่และมีความชำนาญในการบริหารจัดการในบริบทที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนขยายโอกาส นอกจากนี้ยังต้องเป็นคณะกรรมการที่มีความหลากหลายจากต่างสาขาวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการพัฒนา

๔) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

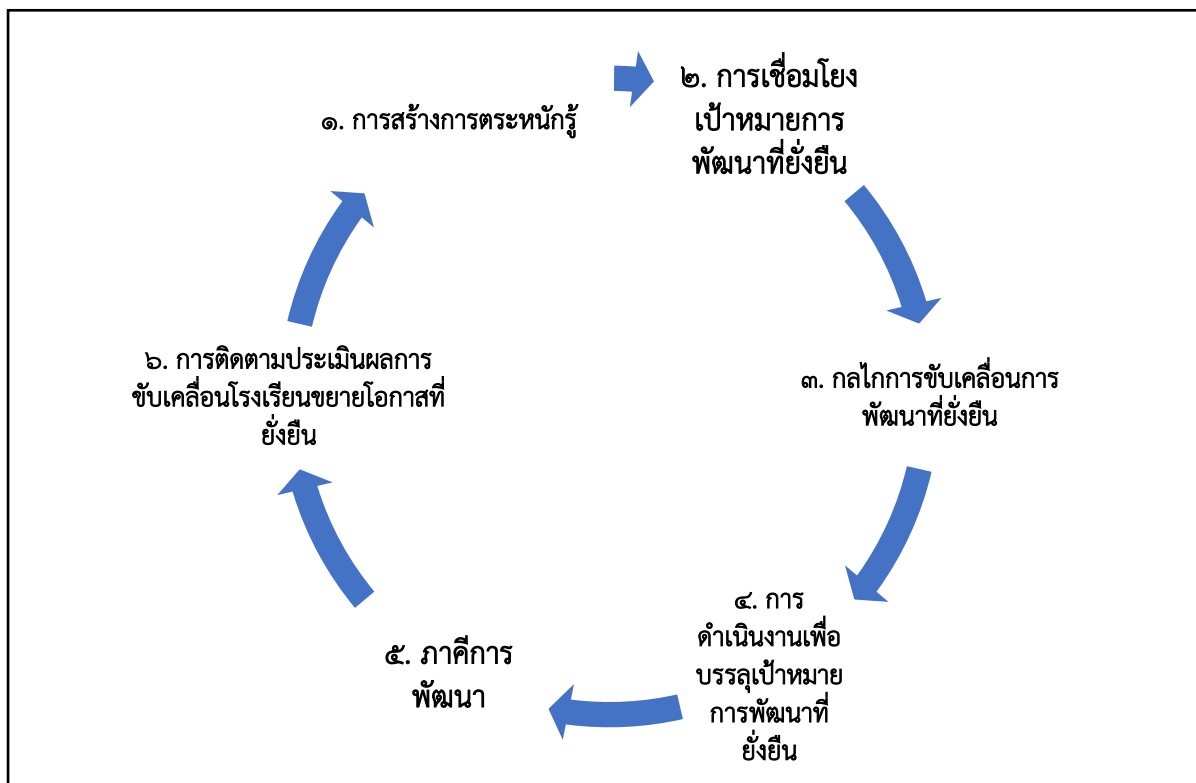
ดำเนินงานโดยยึดหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งขยายผลสู่การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่

๕) ภาศิการพัฒนา

สนับสนุนความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งในระดับเขตพื้นที่และระดับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อร่วมขับเคลื่อนโรงเรียนขยายโอกาสให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๖) การติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนโรงเรียนขยายโอกาสที่ยั่งยืน

ติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้วยระบบฐานข้อมูลกลางที่มีการรายงานความก้าวหน้าจากโรงเรียนหรือกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กลไกการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสสู่ความยั่งยืน

ส่วนที่ ๕

แผนการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ ได้ดำเนินการวางแผนเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภายใต้บริบทของพื้นที่ในทุกด้านแล้ว พบว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งยังมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนในพื้นที่ จึงได้มุ่งเน้นรูปแบบการบริหารในเชิงการเสริมสร้าง และพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน คือ การใช้รูปแบบการบริหารการเสริมสร้างทักษะอาชีพ การใช้รูปแบบการบริหารเสริมสร้างทักษะชีวิต และรูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะวิชาการ ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ครู &บุคลากร	๑. แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	๒. แนวการบริหารจัดการส่งเสริมความเป็นเลิศ ONE BEST ONE SCHOOL	๓. แนวทางการพัฒนาผู้เรียนโดยกรมพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ	๔. แนวทางการบริหารจัดการการลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยี	๕. แนวทางการพัฒนา กำกับ ติดตาม ความต่อเนื่องและยั่งยืนของการขับเคลื่อนสถานศึกษาดังต้นแบบ
๑	บ้านกุดดินจี่	๕๐๐	๒๕	✓	✓	✓	✓	✓
๒	หนองแต้ศึกษาประชาสรรค์	๑๘๕	๑๘	✓	✓	✓	✓	✓
๓	กุดแห้ววิทยา	๓๒๘	๑๘	✓	✓	✓	✓	✓
๔	บ้านป่าแดงงาม	๓๑๖	๑๕	✓	✓	✓	✓	✓
๕	บ้านเก่ากลอยกุดกระสือ	๒๘๙	๑๖	✓	✓	✓	✓	✓
๖	ดงสวรรค์วิทยา	๔๓๑	๒๖	✓	✓	✓	✓	✓
๗	บ้านหนองดำน	๓๔๖	๒๑	✓	✓	✓	✓	✓
๘	บ้านโนนเมือง	๒๕๕	๒๐	✓	✓	✓	✓	✓
๙	บ้านภูพระโนนผักหวาน	๑๙๕	๑๘	✓	✓	✓	✓	✓
๑๐	บ้านโนนม่วง	๒๐๒	๑๕	✓	✓	✓	✓	✓
๑๑	บ้านหนองกุงศรีโพธิ์ศรีสมพร	๑๖๑	๑๕	✓	✓	✓	✓	✓
๑๒	บ้านโนนป่าหว้านเชียงฮาย	๒๐๑	๑๕	✓	✓	✓	✓	✓
๑๓	บ้านกุดผึ้ง	๑๑๕	๑๖	✓	✓	✓	✓	✓
๑๔	บ้านนาไถ่นาคำน้อยวิทยา	๑๕๗	๑๖	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕	บ้านผาซ่อนโชคชัย	๑๘๔	๑๗	✓	✓	✓	✓	✓

ที่	โรงเรียน	จำนวน นักเรียน	ครู &บุคลากร	๑.แนวทางการบริหารจัดการสารสนเทศโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา	๒. แนวการบริหารจัดการส่งเสริมความเป็นเลิศ ONE BEST ONE SCHOOL	๓. แนวทางการพัฒนาผู้เรียนโดยกรมพระบรมราชโอรสยัติน การศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐สู่การปฏิบัติ	๔.แนวทางการบริหารจัดการภาวะครูและบุคลากร ทางการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยี	๕.แนวทางการพัฒนา กำกับ ติดตาม ความสำเร็จและ ยั่งยืนของการขับเคลื่อนสถานศึกษาต้นแบบ
๑๖	บ้านกุศดู	๑๔๗	๑๗	✓	✓	✓	✓	✓
๑๗	ชุมชนหนองบัวน้อยโนนชาติ หนองเห็นวิทยา	๒๒๘	๑๙	✓	✓	✓	✓	✓
๑๘	บ้านนาด่าน	๒๙๘	๑๗	✓	✓	✓	✓	✓
๑๙	บ้านเขินราษฎร์เกษมศรี	๓๖๐	๒๓	✓	✓	✓	✓	✓
๒๐	บ้านนาดีค่ายสว่างวิทยา	๓๐๓	๑๗	✓	✓	✓	✓	✓
๒๑	บ้านวิจิตรพัฒนา	๑๕๒	๑๔	✓	✓	✓	✓	✓
๒๒	บ้านโนนสมบูรณ์	๒๕๙	๑๙	✓	✓	✓	✓	✓
๒๓	บ้านหินฮาวน้ำกวงวิทยา	๓๖๑	๒๐	✓	✓	✓	✓	✓
๒๔	บ้านโคกทุ่งน้อย	๙๗๑	๔๑	✓	✓	✓	✓	✓
๒๕	โนนปอแดงวิทยา	๒๐๕	๑๗	✓	✓	✓	✓	✓
๒๖	บ้านดงบังมวลงนรังสรรค์	๑๐๘	๑๐	✓	✓	✓	✓	✓
๒๗	บ้านโคกนกสาริกา	๒๓๘	๑๘	✓	✓	✓	✓	✓
๒๘	บ้านคลองเจริญ	๑๑๒	๑๖	✓	✓	✓	✓	✓
๒๙	เทพศิรีพิทยาคม	๗๘	๑๔	✓	✓	✓	✓	✓
๓๐	บ้านโคกนาเหล่า	๒๒๐	๑๗	✓	✓	✓	✓	✓
๓๑	ชุมชนวังปลาป้อมวิทยศึกษา	๒๑๘	๑๖	✓	✓	✓	✓	✓
๓๒	บ้านวังสำราญ	๑๒๐	๑๕	✓	✓	✓	✓	✓
รวม		๘,๒๔๓	๕๘๑					

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน ๓๒ แห่ง มีบริบทที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่ จากการวิเคราะห์สภาพการวางแผนพัฒนาตามความเหมาะสม ซึ่งได้กำหนดเป็นรูปแบบไว้ ๓ รูปแบบ สำหรับรูปแบบอื่น เช่น รูปแบบการเคลื่อนย้ายนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไปเรียนในโรงเรียนที่มีความพร้อมนั้น ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจาก สภาพเศรษฐกิจ รายได้ของครอบครัวนักเรียนบางส่วนอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลให้ไม่สามารถเดินทางไปเรียนไกลบ้านได้ นอกจากนี้ สถานศึกษายังมีบริบทห่างไกลกัน ความปลอดภัยในการเดินทางยังเป็นข้อกังวลของผู้ปกครองส่วนหนึ่ง จึงได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างพัฒนาไว้เพียง ๕ รูปแบบในเบื้องต้น

ภาคผนวก

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

ที่ ๗๑๑ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนบริหารการจัดการโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา

ที่ปรึกษา

๑. นายวรรณชัย บุสนาม	ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	ประธานกรรมการ
๒. นายธเนศ ตรีพงษ์	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	รองประธานกรรมการ
๓. นายปวิวัติ สมันต์ศรี	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	รองประธานกรรมการ
๔. นายเวียงชัย พิมพ์ศรี	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	รองประธานกรรมการ

คณะทำงาน

คณะกรรมการ ชุดที่ ๑ คณะกรรมการจัดทำร่าง/กลั่นกรองแผนบริหารการจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

๑. นายธเนศ ตรีพงษ์	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	ประธานกรรมการ
๒. นายปวิวัติ สมันต์ศรี	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	รองประธานกรรมการ
๓. นายเวียงชัย พิมพ์ศรี	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	รองประธานกรรมการ
๔. นายวรรณชัย งามขำ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอุดมศรีวิไลวิทยา	กรรมการ
๕. นางสาวนงคันุช ดอนนาม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแสง	กรรมการ
๖. นายจิตติ อาจไพรินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนงามวิทยา	กรรมการ
๗. นางรัชฎาภรณ์ อ่อนนิ่ม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดผึ้ง	กรรมการ
๘. นายเทพทิพย์ วิชาเงิน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านผาวัง	กรรมการ

/๙. นายนิเทศ...

๙. นายนิเทศ สัจจเขต	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไทยนิยม	กรรมการ
๑๐. นายรุ่งเพชร คำมูลมี	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนโป่งวังม่วง	กรรมการ
๑๑. นายอดิศักดิ์ ศรีโคตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนเกษตรนาสมหวังสามัคคี	กรรมการ
๑๒ นางสุภารัตน์ สาริยา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถ้ำช้างอินทร์แปลง	กรรมการ/เลขานุการ

มีหน้าที่ กลั่นกรอง วิเคราะห์ประมวลผลการจัดทำร่างแผนบริหารการจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

คณะกรรมการ ชุดที่ ๒ คณะกรรมการจัดทำร่าง/กลั่นกรองแผนบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

๑. นายธเนศ ตรีพงษ์	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	ประธานกรรมการ
๒. นายปฏิวัติ สมันต์ศรี	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	รองประธานกรรมการ
๓. นายเวียงชัย พิมพ์ศรี	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	รองประธานกรรมการ
๔. นายอัครเดช พันธุ์น้อย	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนม่วง	กรรมการ
๕. นางวนิดา กัณหา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนเมือง	กรรมการ
๖. นายอุดม ภาโคตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนกุดแห้ววิทยา	กรรมการ
๗. นายมงคล สุภกรรม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดดินจี่	กรรมการ
๘. นายธีระพัฒน์ ปลาเขียว	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังสำราญ	กรรมการ
๙. นายอำนาจ โสภากุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดฮู	กรรมการ
๑๐. นางเพชรสมร ทันทาหะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนปอแดงวิทยา	กรรมการ
๑๑. นายบุญธง ทับจันทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกทุ่งน้อย	กรรมการ
๑๒. นางณัจฉริยา จันดามี	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวังปลาป้อมวิทยศึกษ	กรรมการ
๑๓. นายเจษฎา เวชกามา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกนาเหล่า	กรรมการ
๑๔. นายโกวิทย์ เขียวศิริ	รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกทุ่งน้อย	กรรมการ
๑๕. นายสุระศิลป์ เกษสวนจิต	รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดดินจี่	กรรมการ/เลขานุการ

มีหน้าที่ กลั่นกรอง วิเคราะห์ประมวลผลการจัดทำร่างแผนบริหารการจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการ ชุดที่ ๓ คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจัดทำร่าง/กลั่นกรองแผนบริหาร
การจัดการโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

๑. นายธเนศ ตรีพงษ์	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	ประธานกรรมการ
๒. นายเวียงชัย พิมพ์ศรี	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	รองประธานกรรมการ
๓. นายปฏิวัติ สมันต์ศรี	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒	รองประธานกรรมการ
๔. นายประภาส พลไชย	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลฯ	กรรมการ
๕. นายชุมพล จงรัตน์กลาง	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล	กรรมการ
๖. นางนิรมล อินทร์เพชร	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์	กรรมการ
๗. นายอดิศร โคตรนรินทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ	กรรมการ
๘. สิบเอกประภักดิ์ รักษาภักดี	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาครูฯ	กรรมการ
๙. นางสาวศรีสุดา วงษ์จำปา	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๑๐. นายวสันต์ วงศ์ไชยยา	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๑๑. นางสาวเตือนใจ แสนนา	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๑๒. นางสาวลักษมี สามิตร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน	กรรมการ/เลขานุการ
๑๓. นายหฤชร์ บัณฑิตเอก	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	กรรมการ/ผช.เลขานุการ
๑๔. นางสาวช่อผกา เกษดา	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	กรรมการ/ผช.เลขานุการ
๑๕. นางสาวจิราพร บุญไตรย์	เจ้าหน้าที่ธุรการ	กรรมการ/ผช.เลขานุการ

มีหน้าที่ ประสานงาน อำนวยความสะดวกให้คณะกรรมการชุดที่ ๑ - ๒ รวมถึงกลั่นกรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์
ในภาพรวม เพื่อรายงานผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทันตามกำหนดระยะเวลา
อย่างมีคุณภาพ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายวรรณชัย นุสนาม)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒

แผนบริหารจัดการ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2570

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ